

řeči neslušné neb trestuhodné volá jej maršálek k pořádku. Za tím účelem může maršálek řečníka přerušiti a se svolením sněmu, volal li ho opětne k věci neb k pořádku, slovo mu odníti.

Každý člen sněmu může na nejvyšším zemském maršálku žádati volání k věci neb k pořádku, o čemž rozhoduje maršálek buď sám buď odvolaje se k sněmu.

VI. Hlasování

Po skončení porad se hlasuje, hlasy dlužno podati osobně. Každý člen má stejný hlas, maršálek hlasuje jen, jde-li o volby. K platnému usnesení třeba, by byla přítomna polovice všech poslanců a by pro návrh hlasovala absolutní většina přítomných. Při rovnosti hlasů je návrh zamítnut. Hlasování děje se zpravidla pozdvižením ruky nebo povstáním, je-li však výsledek pochybným neb žádá-li za to aspoň 20 členů, hlasuje se dle jmen,

VII. Doložití sluší, že petice smí sněm přijati jen pokud jsou podány některým poslancem a že sněm nesmí přijímati žádných deputací a že chce-li sám vyslati k císaři deputaci, musí dosíci dříve nejvyššího schválení.

Řád jednací soudní viz Řád soudní, exekuční a jednací.

Řád jednací úřadu patentového viz Úřad patentní.

Řád německých rytířů (Ordo equitum Teutonicorum).

I. Dějiny.

Vznik řádu rytířů německých spadá v dobu křížových výprav; jeden zbožný Němec založil okolo r. 1128 v Jerusalemě dům pro poutníky a věnoval ho k přijímání nemocných a potřebných poutníků německých, po němž nadace řeholí svatého Augustina se řídící a později řád jméno »bratří německého domu v Jerusalemě« měl. Brzo vstoupilo více německých rytířů jako t. zv. špitální bratří v tento řád, aby hájili nemocnici (hospic), poutníky i svaté město, a hospic sám těšil se štědré podpoře německých knížat. V třetí válce křížové za dobývání Akky (r. 1190) zřídilo několik bremských a lübeckých poutníků v čele jistého Siegebranda před Akkou stany, aby tam ošetření došli jejich krajané, kteréžto stany Bedřich, vévoda švábský, když se k tomuto podniku přidružili též němečtí bratří špitální, vzal do své zvláštní ochrany a jež přetvořily se ve špitální spolek, který bullou papeže Klimenta III. ze dne 6. února 1191 uznán byl jakožto samostatný řád špitální. V březnu r. 1193 po společné poradě vynikajících velmožů z poutnické družiny a království Jerusalemského přeměnilo se špitální bratrstvo v řád rytířský, jehožto stanovy potvrdil papež Innocenc III. r. 1199. Dle těchto stanov přijímali se jedině Němci šlechtického rodu za rytíře řádové, kteří musili složiti tytéž tři sliby jako mnichové a nadto zavázati se ku stálému boji s nevěřícími a k ošetřování nemocných a chudých; jejich odznakem byl bílý plášť s černým křížem. Vnitřní organisace řádová byla blíže stanovena později r. 1292 generální kapitulou v Benátkách. Jako hlava řádu jednal generální kapitulou zvolený velmistr, též mistrem řádovým zvaný, jemuž byla přidána řádová kapitula a pět vrchních úředníkův a to: velkokomtur, velmistruv to zástupce, který také, když řád později stal se suverenním, řídil vztahy k cizím státům; nejvyšší maršálek jakožto nejvyšší velitel ve válce; dozorce nad řádovými nemocnicemi, jemuž svěřen dohled nad těmito; řádový správce, jenž měl bdíti nad hospodářstvím řádu a pečovati o výzbroj a oblek rytířů; posléze nejvyšší pokladník jakožto správce řádového pokladu. Državy řádové byly rozděleny na provincie (baleje), tyto na komturaty za předsednictví zemských komturů čil